Πρωταγόρας

Βίος Εὐριπίδου (ἀρχαῖος ἐν Βερναρδάκη Εὐριπίδου Μηδείας σ. ιδ΄): „οἱ δὲ ἀκουστὴν γενόμενον Ἀναξαγόρου καὶ Προδίκου καὶ Πρωταγόρου καὶ Σωκράτη ἑταῖρον." 10

Ἐν σ. ιγ΄ παρατηρεῖ ὁ Βερναρδάκης: „Πολὺ τὸ λογιώτερον ἔχει νὰ ὑποστηρίξῃ τις τὴν παρὰ Προδίκῳ τῷ Κείῳ καὶ Πρωταγόρᾳ^(α) τῷ Ἀβδηρίτῃ μαθητείαν τοῦ ἡμετέρου ποιητοῦ, ἀνδρὸς ἤδη ὄντος καὶ πρὸ πολλοῦ διδάσκοντος ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καθ' ὃν χρόνον οὗτοι ἤρχισαν νὰ διδάσκωσιν ἐν Ἀθήναις, διὰ νὰ [illegible] τὸν Ἀθηναῖον Ἀρχέλαον, ὅστις προσετέθη ἔπειτα διδάσκαλος τοῦ Εὐριπίδου ὡς μαθητὴς καὶ διάδοχος τοῦ Ἀναξαγόρου. Οὐδεὶς [illegible] [illegible] [illegible] ἡ λυπηρὰ [illegible] [illegible] ἰδέας τῶν σοφιστῶν τότε παραδέχεται ὁ ποιητής, [illegible] συναντ[illegible] περιέργως συμπίπτοντα πρὸς τὸν Πρωταγόραν, [illegible] οἰκίᾳ τοῦ Εὐριπίδου ἀνέγνω ὁ σοφιστὴς ὅτε τὸ διδακτικὸν αὐτοῦ „περὶ θεῶν" λόγον, οὗ ἡ ἀρχή: „περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι οὔθ' ὡς εἰσὶν οὔθ' ὡς οὐκ εἰσί· πολλὰ γὰρ τὰ κωλύοντα εἰδέναι, ἥ τ' ἀδηλότης καὶ βραχὺς ὢν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου"(1) Ὁποία τις ἦτο ἡ διδασκαλία τοῦ σοφιστοῦ τούτου ἐμφαίνεται ἐκ τινων τοῦ ἀποφθέγματος [illegible] [illegible] χαρακτηριστικοῦ: „πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπος, τῶν μὲν ὄντων ὡς

(1,2,3) Διογ. Λαέρτ. θ΄. 54, 51.

(α) Ὡς ἔχει τὸ κείμενον ~~τῆς βιογραφίας~~ [illegible] δὲν φαίνεται σαφῶς ἂν ὁ συγγραφεὺς αὐτῆς ἐννοεῖ τὸν Εὐριπίδην ἀκουστὴν (μαθητήν;) τοῦ Πρωταγόρου ἢ ἑταῖρον. Σ.

ἔστι, τῶν δὲ μὴ ὄντων ὡς οὐκ ἔστι» (2), καὶ ὅτι οὗτος «πρῶτος ἔφη δύο λόγους εἶναι περὶ παντὸς πράγματος ἀντικειμένους ἀλλήλοις» (3). Ὁ ἐπικρατῶν χαρακτὴρ τῆς φιλοσοφίας ταύτης ὡς ἐκ τούτων καὶ ἐξ ἄλλων ἀναφορῶν δείκνυται ὁ σκεπτικισμός (4), ἦτο ἡ σκέψις, ἤ, ὡς ἤθελεν εἴπει τις περὶ τῆς ἀναλόγου ἐν τῇ νεωτέρᾳ φιλοσοφίᾳ περιόδου, ἡ κριτική. Ὅτι δ' ἐκ τῆς σκεπτικῆς ἢ κριτικῆς ταύτης θεωρίας ἐχρωματίσθη βαθέως ἡ ποίησις τοῦ Εὐριπίδου εἶναι ἀναντίρρητον (5).

Ὑγιεστέρα ἠθικῶς ἦτο ἡ διδασκαλία τοῦ Προδίκου, ... σ. κδ'. Ἤθελεν ὅμως ἀπατηθῇ μεγάλως τις ἐὰν ἐπὶ κοινότητι ταύτῃ τῶν ἰδεῶν, καὶ μάλιστα τῶν ἠθικῶν, ὡς συγχρόνως ἀποδεικνύουσι [illegible] ἔδειξε γὰρ ὁ Πρόδ

---

(4) Πύρρων. ὑποτυπ. Α'. 217.

(5) Πρβλ. π.χ. τὸ παρ' Ἀριστοφ. Βατρ. 14[illegible] ἐκ τοῦ Αἰόλου: «τί δ' αἰσχρὸν [illegible] ἢ Πρωταγόραν, ἢν μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκῇ;» καὶ τὸ ἐκ τῆς Ἀντιόπης παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. «εἴ τι [illegible] ἄλλ[illegible] ἐκ παντὸς ἄν τις πράγματος δισσῶν λόγων ἀγῶνα θεῖτ' ἄν, [illegible] λέγειν εἴη σοφός.»

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ